

РЕЙ БРЕДЪРИ ЛЕД И ПЛАМЪК

Превод от руски: Русалина Попова, 1976

chitanka.info

I.

През нощта се роди Сим. Той лежеше на студените камъни в пещерата и хленчеше. Кръвта на тласъци пробягваше по тялото му хиляда пъти в минута. И се виждаше как с всеки миг расте.

Всичко тънеше в гъста мъгла. Постепенно тя се стопи. Появиха се очертанията на пещера. Възникна човек. Стар, изсушен от ветровете, опален от зноя като тухла. Свит в отдалечения ъгъл, той слушаше свиренето на вятъра над скованата от мраз нощна планета.

Без да сваля очи от мъжа, майката хранеше сина си с плодове и трева, събрани по скалите край пропастите. Той ядеше и все повече и повече растеше.

Мъжът в ъгъла на пещерата беше неговият баща! На лицето му живееха още само очите. В изсъхналите си ръце държеше груб каменен секач, долната му челюст тъпо, безсилно провисваше.

Зад баща си Сим видя старците, които седяха в тунела, водещ навътре в планината. Пред очите му те започнаха да умират.

Пещерата се изпълни с предсмъртни стенания. Старците се стопяваха като восъчни фигури, над хлътналите им бузи се издаваха остри скули, зъбите се оголваха. Току-що лицата им бяха живи, подвижни, гладки, както е в зряла възраст. И ето сега плътта изсъхва, изтлява.

Сим се замята в ръцете на майка си. Тя здраво го стисна.

— Няма нищо... — успокояваше го тя, като поглеждаше загрижено към бащата. — Дали не го разтревожи шумът...

— Една осма от живота му вече изтече — рече той, като дишаше тежко. — А то дори не знае. Защо е всичко това?

Пред очите на Сим майка му започна да се преобразява, заприличвайки на брулено от вятъра кълбо дим. Слабото ѝ костеливо лице се губеше в лабиринта на бръчките. Подкосена от мъката, тя седна до него.

Сим тихо плачеше. Където и да погледнеше, от всички страни го заобикаляше ужас. Мислите му почувствуваха насрещния ток на още

някакво създание. Той инстинктивно погледна към каменната люлка и се натъкна на погледа на сестра си Дак. Двата разума се докоснаха, подобно на опипващи пръсти. Сим си позволи да се отпусне. Умът му започваше да схваща.

Баща му въздъхна и затвори с клепащи зелените си очи.

— Храни детето — рече той изнемощял. — Побързай. Скоро ще съмне, а днес е последният ден от живота ни, жена. Храни го, нека расте.

Сим притихна и през завесата на страха в съзнанието му започнаха да се процеждат картини.

Тази планета, на която той се роди, беше първата до Слънцето. Нощите на нея бяха сковани от мраз, дните — същински огнени езици. Буен, яростен свят. Хората живееха в недрата на планината, спасявайки се от невъобразимия студ на нощите и от огнедишащите дни. Само на разсъмване и при залез слънце въздухът галеше дробовете с диханието на цветя и тогава хората от пещерите изнасяха децата си на воля, в голата каменна долина. На разсъмване ледът се топеше, превръщаше се на ручей и рекички, на залез пламъкът изстиваше и угасваше. И докато имаше умерена, търпима температура, хората бързаха да живеят, тичаха, играеха, обичаха, изтръгнати от пещерния плен. Целият живот на планетата изведнъж разцъфтяваше. Растенията се устремяваха нагоре, в небето прелитаха като хвърлени камъни птици. Дребни четириноги трескаво сновяха между скалите; всичко се стремеше да нагоди жизнения си срок към това бързотечно време.

Непоносима планета! Сим разбра това още в първите часове след раждането си, когато в него заговори наследствената памет. Целият му живот ще протече в пещерите и само два часа на ден той ще вижда свободата. В тези пълни с въздух каменни ровини той ще говори, ще говори с хората от своето племе, ще мисли, без почивка за сън ще мисли, ще мечтае, легнал по гръб, но няма да спи.

И целият му живот ще продължи само осем дни.

Каква жестока мисъл! Осем дни. Осем кратки дни. Невероятно, невъзможно, но е така. Още в утробата на майка му далечният глас на наследствената памет говореше на Сим, че той стремително се формира, развива се и скоро ще се появи на бял свят.

Раждането е мигновено, като замахване с нож. Детството отлита стремително. Юношеството е като проблясък. Възмъжаването — сън,

зрелостта — мит, старостта — сурова бързотечна реалност, смъртта — скорошна безвъзвратност.

Ще минат осем дни и той ще бъде също такъв полусляп, грохнал, умиращ като баща си, който сега така подтиснато гледа жена си и децата си.

Този ден е една осма част от целия му живот! Трябва да усвои знанията, заложили в мозъка на родителите му.

Защото след няколко часа те ще бъдат мъртви.

Каква страшна несправедливост! Нима животът е така скоротечен? Нима в битието, преди още да се роди, не му се привиждаше дълъг живот и вместо нажежени камъни, вълни от зелен листак и мек климат! Но щом като всичко това му се е привиждало, значи в основата на виденията трябва да има истина? Как тогава да търси и да постигне дълъг живот? Къде? Как да изпълни такава огромна и тежка задача за осем кратки, бързотечни дни?

И как неговото племе се е оказало в такива условия?

Изведнъж, сякаш бяха натиснали някакво копче, в мозъка му възникна една картина. Метални семена, довеяни от вятъра през космоса от далечна зелена планета, борейки се с дългите огнени езици, падат на повърхността на този безрадостен свят... От разбитите корпуси се измъкват мъже и жени...

Кога?... Отдавна. Преди десет хиляди дни. Останалите живи се укрили от слънцето в недрата на планините. Пламъци, лед и бурни потоци изтрили следите от крушението на огромните метални семена. А хората се оказали като върху наковалня, под огромен чук, който започнал да ги преобразява. Слънчевата радиация се просмуквала в тяхната плът. Пулсът се ускорил — двеста, петстотин, хиляда удара в минута! Кожата станала по-плътна, изменила се кръвта. Старостта настъпвала мълниеносно. Децата се раждали в пещерите. Кръговратът на живота непрестанно се ускорявал. И хората, заседнали след аварията на чуждата планета, вече живеели като всички тукашни животни, само една седмица, при това децата им били обречени на също такава участ.

„Ето, значи, в какво се заключава животът“ — помисли си Сим, но не го изрече. Та той още не знаеше думите, мислеше в образи, със спомени от далечното минало, защото така беше устроено неговото съзнание, надарено с нещо като телепатия, която проникваше през

плът, камък и метал. На някакъв етап от новото развитие на племето възникна телепатичен дар и се образува наследствена памет — единственото благо, единствената надежда в това царство на ужас. „И така — мислеше Сим — аз съм петхилядният в дългата редица на ненужни синове. Какво мога да направя, та след осем дни да не ме настигне смъртта? Има ли някакъв изход?“

Очите му се разшириха: в съзнанието му възникна нова картина.

Отвъд долината, осяяна със скали, на неголяма планина лежи цяло, невредимо метално семе — корабът, недокоснат нито от ръжда, нито от каменопадите. Изоставеният кораб е единственият от цялата флотилия, който не се беше разбил, не се беше счупил, и досега бе останал пригоден за полет. Но до него е толкова далече... И няма никой вътре, който би могъл да помогне. Нека е така, корабът на далечната планина ще бъде негова цел. Но нали само този кораб може да го спаси.

Нова картина...

Дълбоко в недрата на планината в пълно уединение работят шепа учени. Той трябва да иде при тях, когато порасне и поумнее. Техните мисли са също погълнати от мечтата за спасение — от мечтата за дълъг живот, за зелени долини без зной и мраз. Проникнати от надежда, те също гледат далечния кораб на планината, чудния метал, за който не са страшни нито корозията, нито времето.

Скалите глухо застанаха.

Бащата на Сим вдигна безжизненото си лице, просечено от дълбоки бръчки.

— Съмва се — рече той.

II.

Утрото разхлаби могъщите мускули на гранитната грамада. Настъпи часът на каменопадите.

Кънтящото ехо на тунелите поде звука на бягащите боси нозе. Възрастни и деца с нетърпеливи, жадуващи очи бързаха навън, където се разгаряше денят. В долината се сриваха каменни лавини. Всяка сутрин каменният порой отнасяше най-малко една жертва.

Племето от скалите отправяше предизвикателство към каменопадите. Двубоят със стихииите внасяше още повече острота в техния и без друго опасен, бурен и скоротечен живот.

Сим почувствува, как ръцете на баща му рязко го вдигат и го носят към изхода на тунела — там, откъдето се процеждаше светлина. Очите на баща му пламтяха безумно. Сим не можеше да помръдне. Той се досещаше какво ще стане сега. Подир бащата бързаше майката, носейки на ръце малката Дак.

— Чакай! Внимателно! — извика тя на мъжа си.

Високо в планината нещо потрепери и започна да се срива.

— Хайде! — избоботи бащата и изскочи навън!

Отгоре им заваля град от камъни!

В главата на Сим с нарастваща бързина се сменяха възприятия — сриващи се грамади, прах, сътресение... Майката извика пронизително... Нещо ги разтърсваше, люлееше...

Още една крачка и те са под открито небе. Зад гърба им продължаваше грохотът. До входа на пещерата, където се бяха скрили майката и Дак, израсна купчина камъни.

Ревът на лавината премина в ромолене на струйки пясък.

Бащата на Сим избухна в силен смях.

— Прескочихме! Кълна се в небето! Прескочихме живи!

Майката се измъкна през отломките заедно с Дак и започна да ругае бащата.

— Глупак! Можеше да убиеш Сим!

— Още не е късно — озъби се той.

Сим не слушаше караницата. Той гледаше като омагьосан камънаците, които бяха затрупали входа на съседната пещера. Там изпод купчината камъни течеше, попивайки в земята, струйка кръв. И толкова, повече нищо не се вижда... Някой беше загубил двубоя.

Дак се затича напред на пъргавите си, хилави крачета — голичка и целеустремена.

Въздухът в долината беше като вино, струящо от планините. Небето — крещящо синьо; по пладне ще се нажежи до бяло, през нощта ще се издуе, подобно на алено-черна синина, осеяна с болезнено проблясващи звезди.

Светът напомняше на Сим залив с приливи и отливи. Температурната вълна ту нахлуе с буен плисък, ту се отдръпне. Сега в залива беше тихо, прохладно, и всичко живо се стремеше към повърхността.

Звънък смях! Звучи нейде в далечината... Но как така? Нима на някой от неговото племе може да му бъде до смях? После трябва да се опита да си изясни каква е работата.

Внезапно в долината запламтяха багри. Разбудени от неударимата утринна зора, занадничаха от най-неочаквани места растения. Просто пред очите разцъфваха цветята. Ето, по голата скала пълзят бледозелени нишки. А след няколко секунди между листенцата вече надничат зрели плодове. След като предаде Сим на майка му, бащата се зае да събира недълготрайния урожай. Алени, жълти и сини плодове пълнеха кожената торба, която висеше на кръста му. Майката дъвчеше младата сочна зеленина и пъхаше от нея и в устата на Сим.

Неговите възприятия бяха изострени до крайност. Той жадно поглъщаше знанията. Любов, брак, нрави, гняв, жалост, ярост, егоизъм, оттенъци и тънкости, реалност и отражение — той осмисляше тези понятия. Видът на полюшващите се зелени растения така подеждва на Сим, че разумът му беше обхванат от смут и започна да се върти като жироскоп, търсейки равновесие в света, където недостатъкът от време те принуждава, без да чакаш обяснения, сам да изследваш и тълкуваш. Храната, разнасяйки се из организма, му помагаше да се ориентира в собствения си строеж и в такива неща, като енергията и движението. Подобно на птиче излюпено от яйце, Сим представляваше почти завършена система, напълно развита и въоръжена с необходимите знания. Дължеше това на наследствеността и на

готовите образи, които телепатически се предаваха на всеки разум, на всяко дихание. Удивително, окриляващо свойство!

Заедно — майката, бащата и двете деца — те вървяха, вдишваха мирисите и гледаха как птиците се реят над долината. Изведнъж бащата каза:

— Помниш ли?

Как така — „помниш ли?“ Нима може да забравят нещо за тия седем дни, през които са живели?

Мъжът и жената се спогледаха.

— Нима това беше само преди три дни? — Тя трепна и затвори очи. — Дори не ми се вярва. Ах, колко е несправедливо...

Тя изхлипа, после прокара ръка по лицето си и прехапа изпърхналата си устна. Вятърът рошеше побелелите ѝ коси.

— Сега е мой ред да плача. Преди един час плака ти!

— Един час...

— Да вървим! — И тя задърпа мъжа си за ръката. — Нека огледаме всичко, защото вече няма да го видим.

— След няколко минути ще изгрее слънцето — отвърна старецът. — Време е да се връщаме.

— Само още минутка — молеше го жената.

— Слънцето ще ни настигне.

— Нека ме настигне!

— Какво говориш?

— Нищо не говоря, съвсем, съвсем нищо — ридаеше жената.

Всеки момент трябваше да се появи слънцето. Зеленината в долината започна да вехне. Роди се палецият вятър. В далечината, от скалистите бастиони, вече обсипвани от слънчеви стрели, се сриваха лавини, като че се свличаха някакви мантии.

— Дак! — извика бащата.

Момиченцето се обърна и затича по горещите плочи на долината; косите му се развяваха като черно флагче. С пълни шепи зелени плодове то се присъедини към тях.

Слънцето обточи с пламъци края на небето, въздухът затрептя и се изпълни със свистене.

Хората от пещерното племе се развикаха и хукнаха да бягат, като вдигаха препъналите се дечица и отнасяха в дълбоките си дупки зеленина и плодове. За няколко мига долината опустя, ако не се смята

забравения от някого малчуган. Той тичаше по гладките плочи, но имаше съвсем малко силици, а му оставаше да тича още толкова много. Надолу по скалите вече се търкаляше могъщият нажежен талаз.

Цветята изгаряха и се превръщаха на пепел; тревите се свиваха в пукнатините, като опарени змии. Вятърът, подобно дихание на доменна пещ, подемаше семената на цветята, и те се посипваха в пукнатините и проломите, за да пораснат отново на залез слънце, да дадат цветя и семена и отново да бъдат обгорени.

Бащата на Сим гледаше как по дъното на долината тича самотното дете. Самият той, жена му, Дак и Сим бяха на сигурно място в устието на пещерата.

— Няма да стигне — рече бащата. — Не гледай натам, жено! Такива неща по-добре да не виждаш!

И те се извърнаха. Всички, освен Сим. Той забеляза в далечината някакъв метален блясък. Сърцето му безумно заби в гърдите, в очите му всичко се замъгли. Далече, далече, на самия връх на планината, металното семе излъчваше ослепителна светлина. Там, цяло и невредимо, стои метално зрънце от космоса! Неговото бъдеще! Неговата надежда за спасение! Ето къде той ще се отправи след два-три дни — трудно е да си представи точно кога — когато стане голям мъж!

Слънцето нахлу в долината като поток от разтопена лава.

Бягащото дете извика, слънцето го настигна, и викът секна.

Изведнъж някак остаряла, майката на Сим тръгна бавно по тунела, влачейки нозе. Спря се... Протегна ръка нагоре и отчупи две висулки, последните от замръзналите през нощта. Едната подаде на мъжа си, другата остави за себе си.

— Да прием за последен път. За теб и за децата.

— За теб — и той кимна към нея. — За децата.

Те вдигнаха висулките. Топлината разтопи леда и капките освежиха пресъхналите уста.

III.

Сим се опитваше да прогони от родителите си настъпващата старост, но колкото и да напрягаше разума си, призовавайки на помощ образите, те просто пред очите му се превръщаха на мумии. Старостта разяждаше баща му като киселина. „Скоро и с мен ще бъде същото“ — мислеше с ужас Сим.

Самият той растеше неудържимо, чувствуваше как в организма му става обмяна на веществата. Всяка минута го хранеха, непрестанно нещо дъвчеше, нещо гълташе. Образите, процесите започнаха да се свързват в ума му с определящите ги думи. Една от тези думи беше „любов“. За Сим в нея се криеше не отвлечено понятие, а някакъв процес, леко дихание, мирис на утринна свежест, трепет на сърцето, мека извивка на ръката, на която лежеше, надвесено над него лице на майка му. Отначало той виждаше едно или друго действие, после в съзнанието на майка си търсеше и намираше нужната дума. Гръклянът му се готвеше за речта. Животът стремително, неумолимо го увеличаваше към вечното забвение.

Сим чувствуваше, как растат нозете му, как се развиват клетките, порастват косите, увеличават се на големина костите и сухожилията, нараства мекото, бледо восъчно вещество на мозъка. При раждането чист и гладък, като кълбо лед, секунда по-късно мозъкът му, сякаш от удар на камък, се покри с мрежа от милиони бразди и гънки, означаващи мисли и открития.

Сестричката му Дак ту дотичваше, ту побягваше с останалите деца, гледани като в парник, и непрестанно нещо лапаше. Майката нищо не ядеше, нямаше апетит, а очите ѝ сякаш бяха замрежени с паяжина.

— Залезът — произнесе най-сетне бащата.

Денят свърши. Мръкваше се, чу се свиренето на вятъра.

Майката стана.

— Искам още веднъж да видя света навън... Само още веднъж...

Очите на бащата бяха затворени, той лежеше до стената.

— Не мога да стана — едва чуто пошепна той. — Не мога...
— Дак! — извика дрезгаво майката, и дъщерята изтича до нея.
— Дръж!
Тя предаде Сим на дъщеря си.
— Дак, пази Сим, храни го, грижи се за него.
Последно лесково докосване на майчината длан...
Дак мълчаливо притисна Сим до себе си, големите ѝ влажни очи зеленикаво проблясваха.
— Върви — рече майката. — При залез слънце го изнеси навън, веселете се. Събирайте храна, яжте. Играйте.
Без да се оглежда назад, Дак се запъти към изхода. Сим се изви в ръцете ѝ, гледайки през рамото на сестра си с потресени, невярващи очи. От него се изтръгна вик, устните му някак помръднаха, давайки изход на първата дума в живота му:
— Защо?...
Той видя смайването на майка си.
— Детето проговори!
— Аха — откликна се бащата. — Ти чу ли какво каза?
— Чух — тихо рече майката.
Залитайки, тя бавно стигна до бащата и легна до него.
За последен път Сим видя как родителите му се придвижват.

IV.

Нощта дойде и отмина, и започна вторият ден.

През нощта отнесоха всички умрели на върха на невисокия хълм. Траурното шествие беше дълго: много тела.

Дак вървеше заедно с останалите, хванала за ръка вече пристъпящия Сим. Той се научи да ходи един час преди разсъмване.

От хълма Сим отново видя в далечината металното зрънце. Но никой друг не гледаше натам и никой не говореше за него. Защо? Може би това е мираж? Защо не бягат нататък? Не се молят на това зрънце? Защо не се опитат да се доберат до него и да отлетят в космоса?

Отзвучаха траурните речи. Положиха телата едно до друго на открито място, където слънцето след няколко минути щеше да ги изгори. После всички тръгнаха обратно, бързайки да използват малкото минути свобода — да потичат, да поиграят, да се посмеят на въздух, с мирис на свежест.

Дак и Сим, чуруликайки като птици, си намираха храна сред скалите и споделяха един с друг онова, което успяваха да узнаят. Той живееше втори ден, тя — трети. И двамата бяха шибани от бурния темп на скоротечния живот. Сега той се извърна към тях с още една своя страна.

Изад скалите горе изскочиха петдесетина млади мъже и държейки в стиснатите си юмруци остри камъни и каменни ножове, с виковете се спуснаха към черните зъбери в далечината.

„Война?“ — отекна в мозъка на Сим. Новата мисъл го потресе. Тези хора бяха хукнали да се сражават и да убиват другите хора, които живееха там, сред черните скали.

Но защо? Защо да се сражават и убиват — няма животът и без друго не е твърде кратък?

От далечния екот на схватката му прилоша.

— Защо, Дак, защо?

Дак не знаеше. Може би ще разберат утре. Сега трябва да ядат — да ядат, да поддържат силите и живота. Дак приличаше на гущерче,

вечно докопващо нещо с език и вечно гладно.

Наоколо сновяха бледи дечица. Едно момченце изтърча като бръмбарче нагоре по склона, събори Сим и измъкна под носа му червения плод, който беше намерил под ръба на скалата. И още преди Сим да успее да стане, малчуганът вече излапа плячката. Сим се нахвърли върху него, те паднаха и се затъркаляха надолу, като чудновато кълбо, докато Дак не ги разтърва.

От драскотините на Сим течеше кръв. Някаква част от неговото съзнание, гледайки като че ли отстрани, му говореше: „Така не бива. Децата не трябва така да постъпват. Това е лошо!“

Дак прогони с плесници малкия разбойник.

— Махай се оттук! — извика тя. — Как се казваш, безобразнико?

— Кайон! — отвърна със смях малчуганът. — Кайон, Кайон, Кайон!

Сим го гледаше с цялата свирепост, която можеше да изрази младото му лице. Той се задъхваше: пред него стоеше враг. Сим отдавна някак очакваше враждебното начало да се въплъти не само в заобикалящата го среда, но и в някакъв човек. Съзнанието му вече беше проумяло каменните лавини, зноя, студа, бързото течение на живота, но всичко това беше свързано със средата, със заобикалящия го свят — яростни, несъзнателни прояви на неодушевената природа, породени от гравитацията и излъчването. А сега, в лицето на този нагъл Кайон, той опозна и мислещия враг!

Кайон се отдалечи малко, спря се и ехидно извика:

— Утре аз ще бъда толкова голям, че ще мога да те убия!

С тези думи той изчезна зад камъка.

Покрай Сим тичаха деца, смееха се. Кой от тях ще стане негов приятел, кой — враг? И как изобщо за такъв чудовищно кратък жизнен срок могат да възникнат приятели и врагове? Нима ще успееш да спечелиш едните или другите?

Дак четеше мислите на брат си и трескаво му шепнеше на ухото, продължавайки да търси храна:

— Откраднат ти храната — ето враг. Подарят ти дълго стебло — ето приятел. Освен това враждуват заради мисли и мнения. За пет секунди ти си спечели смъртен враг. Животът е толкова кратък, че и с това трябва да се побърза.

И тя се засмя със странна за толкова младо същество ирония, която показваше преждевременна зрялост на мисълта.

— Ти трябва да се биеш, за да се защитиш. Ще се мъчат да те убият. Има поверие, отколешно поверие, че уж част от жизнената енергия на убития преминава в убиеца, и за сметка на това той може да живее един ден повече. Разбра ли? И докато някой вярва в това, ти си в опасност.

Но Сим не я слушаше. От ятото крехки момиченца, които утре ще станат по-високи и по-стройни, вдруги ден ще се оформят, а след още един ден ще си намерят мъж, се отдели една палавница с коси като виолетово-син пламък.

Претичвайки покрай тях, тя закачи Сим. Телата им се докоснаха. Проблеснаха очи, светли като сребърни монети. И той вече знаеше, че си е намерил приятел, любов, жена, която след една седмица ще лежи до него на погребалния огън, когато слънцето започне да оголва костите от плътта.

Само един поглед, но той за миг ги накара да притихнат.

— Как се казваш! — извика Сим подир нея.

— Лайт! — отвърна тя, като се смееше.

— А пък аз Сим — рече той смутен.

— Сим! — повтори тя, побягвайки. — Ще запомня!

Дак го побутна.

— Дръж, яж — рече тя на замисления си брат. — Яж, иначе няма да пораснеш и няма да можеш да я настигнеш.

Ала изневиделица се появи бягащият Кайон.

— Лайт! — започна да го дразни той, като подскачаше ехидно. — Аз също ще запомня Лайт!

Висока, стройна като вейка, Дак печално поклати черното облаче на косите си.

— Отнапред мога да ти кажа какво те чака, братко. Скоро ще ти дотрябва оръжие, за да се сражаваш за тази Лайт. Ала е време да се прибираме, слънцето ей сега ще се покаже!

И те хукнаха обратно към пещерата.

V.

Една четвърт от живота му вече е изтекла! Мина детството. Той стана юноша! Вечерта поройни дъждове шибаха долината. Сим виждаше как новородените потоци браздяха долината, отразявайки планината с металното зрънце. Той се стараше всичко да запомни. Всяка нощ — нова река, ново корито.

— А какво има отвъд долината? — попита Сим.

— Там никой не е стигал — обясни Дак. — Всички, които са се опитвали, или са замръзвали, или са изгаряли. Половин час бягане — това е границата на опознатия край. Половин час нататък, половин час насам.

— Значи още никой не е стигал до металното зрънце?

— Учените са опитвали. Глупаци. Не им достига ум да се откажат от тая приумица. Та това е празна работа. Твърде е далече.

Учените. Тази дума развълнува душата на Сим.

— А къде са тия Учени? — нетърпеливо попита той.

Дак извърна поглед.

— Дори и да знаех, нямаше да ти кажа. Те ще те убият с опитите си. Аз не искам да отидеш при тях! Живей колкото ти е отредено, не прекъсвай живота си на половината, опитвайки се да стигнеш онова глупаво нещо там, на планината.

— Ще науча от някой друг!

— Никой няма да ти каже! Всички ненавиждат Учените. Сам ще трябва да ги търсиш. И да допуснем, че ги намериш... По-нататък какво? Ще ни спасиш ли? Хайде, спаси ни, малчугане! — Тя се гневеше, половината ѝ живот вече беше изтекъл.

— Но не бива само да седим, да говорим, да ядем — възрази той. — И нищо друго!...

Той скочи на нозе.

— Върви, върви ги търси! — остро отрязва тя. — Те ще ти помогнат да забравиш. Да, да — тя просто изплюваше думите. — Да забравиш, че още няколко дни — и край на живота ти!

Зает с търсенето, Сим бегом преминаваше тунел подир тунел. Понякога му се струваше, че е вече на верен път. Ала щом попиташе околните, къде се намира пещерата на Учените, връхлиташе го вълна от чуждата ярост, на смута и негодуванието. Та нали Учените бяха виновни, загдето са захвърлени в този ужасен свят! Сим потреперваше под пороя от хулни думи.

В една пещера той тихо приседна до други деца, за да послуша думите на възрастните мъже. Настъпи Часът на Учение, Часът на Събеседването. Колкото и да го терзаеше нетърпението при мисълта, че потокът на живота бързо пресъхва и като черен метеор приближава смъртта, Сим разбираше, че разумът му се нуждае от знания. Тази нощ той ще прекара в училището. Но не му се седеше. Оставаше му да живее още пет дни.

Кайон седеше срещу Сим и лицето му с тънките устни изразяваше предизвикателство.

Между тях се появи Лайт. През изминалите няколко часа тя още повече беше пораснала, движенията ѝ бяха станали по-меки, походката — по-грациозна, косите ѝ блестяха по-ярко. Тя седна, усмихвайки се, до Сим, сякаш не забелязваше Кайон. Кайон се намръщи и престана да яде.

Пещерата се изпълни с говор. Стремителен като ударите на сърцето — хиляда, две хиляди думи в минута. Главата на Сим усвояваше науката. С отворени очи, той сякаш бе потънал в полусън, в лека дрямка, напомняща с нещо вътрешноутробното състояние. Думите, които отекваха нейде надалеч, се сплитаха в главата като гоблен от знания.

Той си представи поляни — зелени, без нито един камък, само трева — широки ливади, отдалечаващи се на талази към изгрева, и нито вледеняващ студ, нито знойно дихание на нажежени от слънцето камъни. Вървеше през тях зелени ливади. Над тях, високо, високо в небето, дишащо с равна, мека топлина, прелитаха метални зрънца. И всичко наоколо протичаше бавно, бавно, бавно...

Птиците бяха накацали по огромните дървета, които растяха сто, двеста, пет хиляди дни. Всичко оставаше по местата си, птиците не бързаха да се скрият, зърнали слънчевата светлина, а дърветата не се сгърчваха от уплаха, когато ги докосваше слънчев лъч.

В този сън хората вървяха, без да бързат, рядко бягаха, и сърцата им биеха равномерно, а не в безумен скачащ ритъм. Тревата си оставаше трева, не я изгаряха пламъците. И хората говореха не за утрешния ден и за смъртта, а за утрешния ден и за живота. При това всичко изглеждаше така познато, че когато някой хвана Сим за ръката, той сметна и това за продължение на съня.

Ръката на Лайт лежеше в неговата ръка.

— Мечтаеш ли? — попита тя.

— Да.

— Това е за равновесие. Животът е устроен несправедливо, и ето, разумът намира утешение в картините, които пази нашата памет.

Той няколко пъти удари с юмрук по каменния под.

— Това не поправя нещата! По дяволите! Не искам да ми напомнят за хубавото, което съм загубил! По-добре нищо да не знаем!

— Всичко на света има свой смисъл — рече Лайт. — Именно това дава съдържание на нашия живот, кара ни нещо да правим, нещо да замисляме, да търсим някакъв изход.

Очите му заприличаха на пламтящи изумруди.

— Изкачвах се по склона на зеления хълм, вървях бавно, бавно — рече той.

— На същия, на който се изкачвах преди един час ли? — попита Лайт.

— Може би. Съвсем прилича. Само че сънят е по-хубав. — И той присви очи. — Гледах хората, те не бяха заети с ядене.

— А с разговор?

— И с разговор не бяха заети. А ние непрестанно ядем и говорим. Понякога хората в съня ми лежаха със затворени очи и не помръдваха.

Лайт го гледаше. И изведнъж му се стори, че лицето ѝ потъмнява и се покрива със старчески бръчки. Косите над ушите ѝ — като сняг, развян от вятъра, очите — безцветни монети в паяжината на миглите. Устните увисваха, беззъбите венци, нежните пръсти се превръщаха в обгорени пръчици, прикачени към умъртвялата длан. Пред очите му вехнеше, загиваше нейната прелест. Сим хвана ужасен Лайт за ръката... и подтисна изтръгващия се вик: стори му се, че и неговата ръка вехне.

— Какво ти е, Сим?

От вкуса на тия думи му стана сухо в устата.

— Още пет дни...

— Учените...

Сим трепна. Кой каза това? В дрезгавата светлина един висок мъж продължаваше да говори:

— Учените ни захвърлиха на тази планета и оттогава погубиха напразно живота на хиляди. Всички техни приумици са напразни, никому ненужни. Не ги закачайте, нека живеят, но не жертвувайте за тях нито частица от вашето време. Помнете, че живеете само веднъж.

Но къде се намират тия учени? Сега, след Уроците, след Часа по Събеседване, Сим беше пълен с решимост да ги открие. Сега той е въоръжен със знание и може да започне своята битка за свобода, за кораба!

— Къде отиваш, Сим?

Но Сим вече го нямаше. Ехото от тропота на бягащите му нозе заглъхна в галерията, постлана с гладки плочи.

... Шепата мъже бяха намерили подслон в една базалтова пещера сред планината. На масата пред тях лежах познати предмети, чийто вид обаче породил отзвук в душата на Сим.

Учените работеха по групи — старците решаваха важни задачи, младите се обучаваха, задаваха въпроси; тук имаше и три деца. Всеки осем дни съставът на групата, която работеше над един или друг проблем, напълно се обновяваше. Общите постижения бяха до нелепост малки. Учените остаряваха и умираха едва достигнали творческа зрялост. Съзидателното време на всеки представляваше в най-добрия случай дванадесет часа. Три четвърти от живота минаваше в учене, а след краткото време на творческа зрялост веднага следваше немощ, безумие и смърт.

Всички се обърнаха, когато влезе Сим.

— Може би попълнение? — рече най-старият.

— Едва ли — забеляза друг, по-млад. — Изгонете го навън. Сигурно е от онези, които подстрекават хората да воюват.

— Не, не — възрази старецът. Шляпайки по камъка с боси нозе, той се приближи до Сим. — Влез, момче, влез.

Очите му бяха приветливи, уравновесени. Сиви спокойни очи.

— Какво искаш?

Сим се смути и наведе очи, не можейки да издържи спокойния ласкав поглед.

— Да живея — пошепна той.

Старецът тихо се засмя. После побутна Сим по рамото.

— Може би си от някакво ново потекло? Или може би си болен? — разпитваше той почти сериозно. — Защо не играеш? Защо не се готвиш за времето на любовта, за женитба, за бащинство? Нима не знаеш, че утре вечер ще бъдеш вече голям? Не разбираш ли, че животът ще премине покрай теб, без да го усетиш?

Старецът замълча.

— Не трябваше ли да идвам тук? — попита Сим.

— Разбира се, че трябваше — рече високо старецът. — Но това е чудо, че дойде. Ето вече хиляда дни, откакто не сме получавали попълнение отвън! А я ни преброй! Шест души! Шестима мъже! И три деца. Могъща сила, няма що! — и старецът плю на каменния под. — Ние викаме доброволци, а ни отговарят: „Обърнете се към някой друг!“ Или: „Нямаме кога!“ А знаеш ли защо отговарят така?

— Не — сви рамене Сим.

— Защото всеки мисли за себе си. Разбира се, иска им се да живеят по-дълго, но те знаят, че колкото и да се стараят, едва ли лично ще им се прибави макар и един ден. Може би потомците ще живеят по-дълго. Но заради потомците не са съгласни да жертвуват своята любов, своята кратка младост, дори един час от залеза или изгрева!

— Разбирам — рече сериозно Сим.

Останалите наобиколиха момчето и стареца.

— Казвам се Дайнк. Утре през нощта мястото ми ще заеме Корт. Дотогава аз ще умра. На следващата нощ някой друг ще смени Корт, а после ще дойде твоят ред, ако се трудиш и вярваш. Но преди това искам да помислиш. Върни се при своите другари, ако искаш. Ти обикнал ли си някоя? Върни се при нея. Животът е кратък. Защо да тъжиш за онези, които още не са се родили? Ти имаш право на младост. Върви, ако искаш. Защото ако останеш, всичкото ти време ще отиде само да се трудиш, да старееш и да умреш, както работиш. Наистина, ще вършиш добро дело, но... Е, какво?

Сим погледна към тунела. Неяде там свиреше вятърът и миришеше на гозба, шляпаха боси нозе и звучеше, радвайки сърцето, млад смях. Той сърдито отметна глава и в очите му просветна влага.

— Оставам — рече той.

VI.

Изтече третата нощ и третият ден. Настъпи четвъртата нощ. Сим навлезе в живота на учените. Разказваха му за металното зърно на върха на далечната планина. Разказваха му за много зрънца — така наречените „кораби“, как са претърпели корабокрушение, как оцелелите, които се укрили сред скалите, започнали бързо да се състаряват и в отчаяната борба за живот забравили всички науки. В такава вулканична цивилизация знанието на механиката не могло да се запази. Всеки живеел само с настоящата минута.

Никой не мислел за вчерашния ден, а утрешният зловец поглеждал в очите. Но същата радиация, която ускорила остаряването, породила нещо като телепатично общуване, което помагало на новородените да възприемат и осмислят. А наследствената памет, придобила силата на инстинкт, запазила картините от други времена.

— Защо не опитаме да се доберем до кораба на планината? — попита Сим.

— Твърде е далече. Ще бъде необходима защита от слънцето — обясни Дайнк. — Мазила и втривания, одеяния от камък и птичи пера, а напоследък и от твърди метали. Но нищо не помага. Още десет хиляди поколения, и може би ще успеем да изготвим броня, охлаждавана от вода, която ще ни защити по пътя към кораба. Но ние работим много бавно и всичко опипом. Днес сутринта аз, зрял мъж, взех в ръце инструмента. Утре, умирайки, ще го оставя. Какво може да направи човек за един ден? Ако имахме десет хиляди души, тогава бихме могли да решим задачата...

— Аз ще ида до кораба — рече Сим.

— И ще загинеш — произнесе старецът в тишината, която се възцари след думите на Сим. Всички гледаха момчето. — Ти, младежо, разсъждаваш много егоистично.

— Как егоистично? — възмути се Сим.

Старецът вдигна ръка във въздуха.

— Но аз харесвам такъв егоизъм. Искаш да живееш по-дълго и си готов всичко да направиш. Искаш да стигнеш до кораба. Но аз ти казвам, че нищо няма да излезе. И все пак, ако настояваш, аз няма да мога да ти попреча. Поне няма да приличаш на онези от нас, които отиват на война, за да спечелят допълнително няколко дни живот.

— На война ли? — попита Сим. — За каква война тук може да става дума?

По тялото му преминаха тръпки. Неясно...

— За това утре — рече Дайнк. — А сега слушай.

Измина още една нощ.

VII.

Настъпи утрото. По една от галериите дотича Лайт и падна в обятията на Сим. Тя отново се беше изменила. Пораснала и още по-прекрасна. Тя трепереше и се притискаше към него.

— Сим, онези идват за теб!

Откъм тунела се приближаваше звукът от крачеци боси нозе. Показа се Кайон. Той също се беше източил на дължина и във всяка ръка държеше по един остър камък.

— А, ето къде си бил, Сим.

— Махай се! — яростно му извика Лайт, замахвайки към него.

— Без Сим няма да си идем — отвърна твърдо Кайон. И като се усмихна, додаде: — Ако, разбира се, е готов да се сражава заедно с нас.

— Вървете си! — гневно произнесе Дайнк. — Този младеж сега е Учен. Той работи с нас.

Кайон престана да се усмихва.

— При нас го чака по-добра работа от тази. Отиваме да воюваме с обитателите на далечните скали. — Очите на Кайон неспокойно блестяха. — Ти нали ще дойдеш с нас, Сим?

— Не, не! — Лайт увисна на ръката на Сим.

Сим я помилва по рамото, после се обърна към Кайон.

— Защо сте решили да нападнете онези хора?

— Три дни повече очакват всеки, който дойде с нас.

— Три дни повече ли? Три дни живот?

Кайон уверено кимна.

— Ако победим, вместо осем, ще живеем единадесет дни. Там, където те живеят, има в скалите особени пластове, предпазващи от радиация! Помисли, Сим, три дълги, славни дни живот. Идваш ли с нас?

— Вървете без него — намеси се Дайнк. — Сим е мой ученик!

Кайон избухна:

— Вече ти е време да умираш, старче! Довечера на залез слънце от теб ще останат само овъглени кости. Кой си ти да ни командуваш? Ние сме млади, искаме да живеем по-дълго.

Единадесет дни. Невероятно. Единадесет дни. Сега Сим разбираше кое поражда войните. Кой няма да иде да воюва, за да продължи почти наполовина живота си? Толкова дни живот в повече! Да. Наистина, защо не?

— Три дни повече — изрече скърцащият глас на Дайнк. — Ако доживеете. Ако не ви убият в боя. Ако, ако! Вие още никога не сте побеждавали. Винаги сте губели!

— Но този път ние ще победим! — твърдо заяви Кайон.

Сим недоумяваше.

— Но нали всички сме от една кръв! Защо не може заедно да живеем там, където скалите защищават по-добре?

Кайон се засмя, стиснал острия камък в ръката си.

— Онези, които живеят там, смятат че са нещо повече от нас. Така винаги мисли оня, който е по-силен. Освен това и пещерите там са по-малко, в тях се побират само триста души.

Три дни повече...

— Ще дойда с вас — рече Сим на Кайон.

— Чудесно! — Някак доста подозрително се зарадва Кайон.

Дайнк дълбоко въздъхна.

Сим се обърна към Дайнк и Лайт.

— Ако успея да победя в боя, ще се окажа по-близо до кораба. И ще имам три дни повече, за да се опитам да стигна до него. Струва ми се, че нямам друг избор.

Дайнк печално кимна.

— Да, така е. Аз вярвам в теб. Върви.

— Сбогом! — рече Сим.

Всички заедно: Кайон, Сим, Лайт и останалите — деца, които бързо стават бойци — напуснаха пещерата на Учените. Пламъчето в очите на Кайон не предвещаваше нищо добро.

Лайт тръгна със Сим. Събра за него камъни и ги понесе. Отказа да се върне у дома си, колкото и да я убеждаваше. Те крачеха през долината: приближаваше изгревът.

— Моля ти се, Лайт, върни се в къщи!

— За да чакам завръщането на Кайон ли? — рече тя. — Той е решил, че ще стана негова жена, когато ти умреш.

Тя сърдито разтърси неправдоподобно сините си къдрици.

— Не, аз ще дойда с теб. Ако ти загинеш в боя, аз също ще загина.

„Днес е моят четвърти ден — мислеше си Сим. — А аз не съм направил нито крачка да се приближа към кораба, към нищо не съм се приближил, дори към тази, която носи моето оръжие и събира за мен узрели плодове.“

Половината от живота беше изминал. Или една трета... ако спечелеше тази битка.

Сим тичаше леко, непринудено. „Днес някак особено остро чувствавам живота си. Бягам и ям, ям и раста, раста и със замиращо сърце обръщам поглед към Лайт. И тя също с нежност гледа към мен. Денят на нашата младост. Нима го загубваме напразно? Заради глупости, заради химери?“

Ето, вече са близо скалите на противника.

Лайт рязко се обърна.

— Гледай напред! — извика тя. — Следи онова, което става. Гледай само напред!

Сим имаше чувството, че притичват покрай голям отрязък от своя живот, че цялата им младост остава зад тях, а дори няма кога да се огледат.

— Господи! — с болка извика той. — На кого са нужни тези битки!

Надолу по склона заподскачаха камъни. Един от бойците падна с разцепен череп. Войната започваше.

Лайт предаде на Сим оръжието. По-нататък тичаха, без да си кажат дума до самия боен рубеж.

Отгоре, иззад бастиионите на противника, се срина върху тях изкуствена каменна лавина.

Сега една мисъл владееше Сим. Да убива, да лишава от живот другите, за да живее самият той, да се закрепил тук, да удължи своя живот и да се опита да стигне до кораба. Приклякваше, навеждаше се, улавяше камъните и ги пращаше обратно. В лявата си ръка имаше плосък каменен щит, с който отбиваше летящите отгоре отломъци.

Лайт тичаше до него и го ободряваше. Един подир друг паднаха двамина, и двамата убити на място.

А всичко това е напразно. Сим моментално осъзна безсмислието на битката, която бяха започнали. Тази скала не можеше да се превземе с щурм. Камъните се търкаляха отгоре като лавина. Десет бойци паднаха с черни парчета в мозъка, на още петима увиснаха като камшици ръцете.

Сим вече се проклинаше, че е дошъл тук. И въпреки това, отскачайки ту на една, ту на друга страна, за да избегне камъните, той упорито гледаше нагоре, към черните скали. Да живее там и да осъществи заветния си опит — това желание бе по-силно от всичко. Той трябваше да го постигне! Ала мъжеството беше готово да го напусне.

Лайт пронизително извика. Сим се обърна, изтръпнал от уплаха, и видя, че ръката ѝ е счупена; от зейналата рана напреко на китката струеше кръв. Ярост закипя в душата му и той бясно се спусна напред, хвърляйки камъните с убийствена точност. Ето, от точния удар вражеският боец падна като подкосен и се затъркаля по склона. Навярно Сим нещо викаше, защото дробовете му изригнаха въздух на тласъци, а земята стремително бягаше назад.

Един камък го удари по главата и го повали на земята. Той лежеше и мислеше, че е настанал вече последният му ден, последният му час. Наоколо продължаваше да кипи боят и той усети като в полусън как над него се наведе Лайт. Ръцете ѝ охладиха челото му, тя искаше да измъкне Сим на безопасно място, но той лежеше, гълташе въздух и ѝ повтаряше да го остави.

— Стой! — извика нечий глас.

Като че войната за миг бе спряла.

— Назад! — изкомандува бързо същият глас.

Лежейки на една страна, Сим видя как другарите му се обърнаха и побягнаха назад, към домовете си.

— Слънцето изгрява, времето ни свърши!

Той изпроводи с поглед мускулестите гърбове, пробягващите нозе. Мъртвите лежаха на бойното поле. Ранените молеха за помощ. Но няма сега им е до ранените! Само да пробягат стремглаво безславния път до дома и с опалени дробове да се гмурнат в пещерите, още преди да ги настигне безпощадното слънце и да ги убие.

Слънцето!

Някой тичаше към Сим. Беше Кайон! Шепнейки ободряващи думи, Лайт помогна на Сим да стане.

— Ще можеш ли да вървиш? — попита тя.

— Струва ми се, че ще мога — изстена той.

— Тогава да вървим — продължаваше тя. — Отначало по-бавно, после по-бързо и по-бързо. Ще стигнем, знам, че ще стигнем.

Сим се изправи, олюлявайки се. Дотича Кайон с лице изкривено от свирепи бръчки. Очите му блестяха, още неизстинали от битката. Като отблъсна Лайт, той хвана един остър камък и с рязък удар разпра крака на Сим. Удари мълчешком, без никакъв звук.

После отстъпи назад, все така без да каже нито дума, само оголи зъби като нощен хищник.

— Той няма да стане — кимна Кайон към Сим. — Ще трябва да го оставим тук. Да вървим, Лайт.

Лайт се хвърли като котка върху Кайон, опитвайки се да се добере до очите му. Тънък писък се изтръгна измежду оголените й зъби, пръстите й мълниеносно очертаха дълбоки кървави бразди по бицепсите, после по шията на Кайон. Проклинайки, той отскочи от Лайт. Тя хвърли по него един камък. Той го избегна и отскочи още няколко метра.

— Глупачка! — презрително извика той. — Върви с мен. Сим ще умре след няколко минути. Да вървим!

Лайт му обърна гръб.

— Ако ме носиш на ръце.

Лицето на Кайон се измени. Блясъкът в очите му изчезна.

— Времето е малко. И двамата ще загинем, ако те нося.

Лайт гледаше към него, като на празно място.

— Носи ме, аз така искам.

Без да каже нито дума. Кайон уплашено погледна към ивицата аленееща зора и побягна. Крачките му се отдалечиха и замряха.

— Дано паднеш и си строшиш врата — пошепна Лайт, като гледаше яростно силуета, пресичащ дефилето. Тя се обърна към Сим:

— Можеш ли да вървиш?

Болката от раната се разпростираше по целия крак. Сим иронично кимна.

— Ако вървим, за два часа ще стигнем. Но ние ще останем тук.

— Защо?

— Дойдохме тук, за да си завоюваме нов покрив. Ако се върнем обратно — ще умрем. По-добре да умра тук. Колко време ни остава?

Те погледнаха натам, откъдето изгряваше слънцето.

— Няколко минути — с мътен, безцветен глас рече тя, като се притискаше към него.

Слънчева светлина бликна иззад хоризонта и на черните скали се появиха алени и кафеникави езичета.

Глупак! Трябваше да остане и да работи с Дайнк, да размишлява и да мечтае.

Жилите на врата му се издуха и той предизвикателно завика, обръщайки се към жителите на черните пещери:

— Ей, изпратете някой да се бие с мене!

Мълчание. Гласът му се отрази о скалите. Стана горещо.

— Безполезно е — рече Лайт. — Те няма да се обадят.

— Слушайте! — отново завика Сим. Раненият крак го болеше от пулсиращата болка, той пренесе тежестта на здравия и размаха юмрук. — Изпратете тук воин, а не страхливец! Аз няма да избягам в къщи! Дошъл съм да се сражавам честно! Изпратете боец, който е готов да воюва за правото да има пещера! Аз ще го убия!

Все същото мълчание. Облърна ги нажежена вълна.

— Хей — викаше подигравателно Сим с широко отворена уста, отметнал глава назад, опрял ръце на голите си бедра, — няма ли да се намери някой да излезе срещу един сакат човек!

Мълчание.

— Значи съм се излъгал във вас. Измамил съм се. Добре, ще остана тук, докато слънцето свали обвивката от костите ми и ще ви ругая така, както си го заслужавате.

— Не обичам да ме ругаят — извика мъжки глас.

В устието на пещерата, на третия кат, се показа плещест мъжага.

— Слизай! — рече Сим. — Слизай, дебелако, и ме довърши.

Една секунда противникът разглежда Сим изпод намръщените си вежди, после бавно пое надолу по пътеката. В ръцете си нямаше никакво оръжие. В същата секунда от всички пещери подадоха глави зрителите на предстоящата драма.

Непознатият приближи до Сим.

— Ще се бием по правилата, ако ги знаеш.

— Ще ги науча в хода на работата.

Отговорът му се хареса на противника, той погледна Сим внимателно, но без неприязън.

— Ето какво — великодушно предложи той, — ако ти загинеш, аз ще приема твоята спътница под своя покрив и нека живее без грижа, защото е жена на добър воин.

Сим бързо кимна.

— Готов съм — рече той.

— А правилата са прости. С ръце не се докосваме, оръжието ни са камъните. Камъните и слънцето ще убият някого от нас. Сега да започнем...

VIII.

Показа се крайчецът на слънцето.

— Казвам се Нхой — Противникът на Сим взе небрежно шепа камъни и ги претегли на дланта си.

Сим направи същото. Той искаше да яде. Вече много минути нищо не беше ял. Гладът биеше като с бич жителите на тази планета, празните стомаси непрестанно искаха още и още храна.

— Почвай! — завикаха триста жители отгоре. — Почвай! — искаха мъже, жени и деца, сврени сред скалите. — Хайде, започвайте!

Сякаш по сигнал изгря слънцето. То удари бойците като с плосък нажежен камък. Те дори залитнаха, по голите им бедра и гърбове веднага избиха капки пот, лицата и ребрата им заблестяха като стъклени.

Борецът пристъпи от крак на крак и погледна към слънцето, сякаш не бързаше да започне двубоя. Изведнъж беззвучно, без ни най-малко предупреждение, с мълниеносно движение на показалеца, той изстреля едно камъче. Снарядът улучи Сим в бузата, той неволно се дръпна назад и дива болка като ракета го проряза нагоре по ранения крак и се разпръсна в корема. Долови вкус на бликнала кръв в устата.

Нхой хладнокръвно продължаваше обстрела. Още три неуловими движения на ловките му ръце, и трите малки, безобидни на вид камъчета разсякоха като свистящи птици въздуха. Всяко от тях намери и порази целта — нервните възли! Едното удари в корема, второто порази челото, третото — врата. Сим се строполи на нажежения пясък. Лицето му стана мъртвешки бледо, плътно затворените очи изтласкваха сълзи между горещите потрепващи клепачи. Но, падайки, Сим успя с отчайваща сила да метне своята шепа камъни!

Те изсвистяха във въздуха. Един от тях, само един, улучи Нхой. Право в лявото око. Нхой застана и закри с ръце лицето си.

Олюлявайки се от болка, ослепелият с едното око Нхой запрати град от камъни върху гърчещото се тяло на Сим, но точността му

измени и камъните или прелетяваха покрай него, или попадаха в противника малко преди падането, вече изгубили страшната си сила.

С последни сили Сим се надигна. С крайчеца на очите си видя, как Лайт напрегнато го гледа и тихо му шепне ободряващи думи. Той се къпеше в собствената си пот.

Слънцето изцяло се показва иззад хоризонта. Можеше да се долови ароматът му. Камъните светеха с огледален блясък, пясъкът се размърда, зашушна. Във всички краища на долината възникваха миражи. Вместо един боец, пред Сим стояха в цял ръст, готови да метнат поредния снаряд, десетки Нхоевци.

Сим трескаво дишаше. Той чувствуваше, как тялото му се свива, изсъхва, и мислено се видя такъв, какъвто беше неговият баща — стар, хилав и съсухрен. Има ли сили да се движи? Да. Земята се възправяше под Сим, ала той все пак се вдигна на нозе.

Престрелка вече нямаше да има.

Зрителите крещяха, обсипваха го с насмешки и ободряваха своя воин.

— Стой твърдо, Нхой, пази си силите! Стой изправен, изпотявай се!

И Нхой стоеше, поклащайки се бавно като махало, побутвано от нажеженото до бяло дихание на небесата.

— Не се движи, Нхой, пази си сърцето, пази си силите!

— Изпитание, изпитание! — повтаряха хората отгоре. — Изпитание под слънцето.

Най-тежката част от двубоя.

Зад гърба му тънко изхлипа Лайт. Чу се удар на меко тяло о пясъка... Тя падна. А той не може да се обърне. За това е нужно усилие, което може да го хвърли в бездната на болка и тъма.

„Падни, Нхой, падни! — повтаряше на себе си Сим. — Падни, за да мога аз да заема твоята пещера!“

Ала Нхой не падаше. От слабеещата му ръка се сипеха по нагорещения пясък камъни, зъбите му се оголиха, избии пяна на устните, очите му се изцъклиха.

А той все не падаше. Голяма беше волята му за живот.

Сим падна на едно коляно.

Тържествуващо „Аааа!“ отекна горе в скалите. Там знаеха: това е смъртта.

— Не — убеждаваше се той, като на сън. — Не...

И отново стана.

Пред погледа на Сим стояха вече петдесетина Нхоевци в ризници от пот.

— Ето — Сим с мъка прокара напукания си език между пламтящо пробляскващите си зъби. — Сега ще падна, и ще лежа, и ще сънувам.

Изрече това бавно, мъчейки се да удължи удоволствието. Вдигна глава да провери наблюдават ли го зрителите.

Те бяха изчезнали!

Слънцето ги беше прогонило. Всички, освен един-двама, най-упоритите. Сим се разсмя като пиян и загледа как на изтръпналите му ръце избиват капки пот, откъсват се, летят надолу и още недалетели до пясъка, се изпаряват.

Нхой падна. Рухна по гръб. Невиждащите му очи безумно проблясваха. Падна Нхой. И заедно с него паднаха всичките петдесет негови призрачни двойници.

Над долината свиреха и пееха ветровете и пред очите на Сим изплува синьо езеро със синя вода и бели къщурки покрай реката; хора излизаха или влизаха в къщите, някои се разхождаха сред високите зелени дървета. Дърветата на брега на реката-мираж бяха седем пъти по-високи от човешки бой.

— Ето сега — помисли си той, — сега мога да падам. Право... в това... езеро.

И падна по очи.

Но какво е това? Нечии ръце бързо го подхванаха, вдигнаха го и стремително го понесоха, държейки го високо в ненаситния въздух, като пламтящ факел на вятъра.

„Нима това е смъртта?“ — учуди се Сим и потъна в непрогледен мрак.

Свестиха го струите студена вода, която плискаха в лицето му.

Той нерешително отвори очи. Лайт бе сложила главата му на коленете си и грижовно го хранеше. Сим беше гладен и измъчен, но всичко моментално бе подтиснато от страха. Превъзмогвайки слабостта, той се надигна: видя над себе си сводове на непозната пещера.

— Колко време измина? — строго попита той.

— Още денят не си е отишъл. Лежи спокойно — рече тя.

— Денят не е свършил?

Тя радостно кимна.

— Ти не си загубил нито един ден живот. Това е пещерата на Нхой. Черните скали я предпазват. Ние ще живеем три дни повече. Доволен ли си? Легни...

— Умря ли Нхой?

— Нхой умря. И ние едва не загинахме. Прибраха ни в последната минута.

Сим стана и, накуцвайки, започна да ходи назад-напред като уловен звяр.

— Сигурно искаш да вървиш по-нататък, към кораба? — меко попита Лайт. — Днес вечерта ли? Още щом залезе слънцето?

— Да.

— Тогава идвам с теб.

— Не.

— Ако започна да изоставам, не ме чакай. Тук все едно, за мен няма живот.

Те дълго се гледаха. Той безнадеждно сви рамене.

— Добре. Знаем, че няма да те разубедя. Да вървим заедно.

IX.

Настъпи залезът. Камъните дотолкова изстинаха, че по тях можеше да се ходи. Скоро ще завалят дъждовете. Сим си представяше картини, които неведнъж беше наблюдавал; как водата от дъжда се събира в потоци, потоците образуват реки, които всяка нощ издълбават нови корита. Днес реката тече на север, утре — на североизток, на третата нощ — право на запад. Старите корита се запълняха с пясък и камъни. Следващият ден раждаше нови.

— Време е, Сим! — извика Лайт.

И те хукнаха. Тичаха в промеждутъка между две смърти — изпепеляващата и вледеняващата. Тичаха заедно от скалите към примамливия кораб. Никога през живота си не бяха бягали така. Настойчиво, упорито, техните нозе шляпаха по широките каменни блокове надолу по склоновете, нагоре по скатовете и по-нататък — напред, напред... Черните скали останаха безвъзвратно назад. Тичайки, те не ядяха. Още в пещерата се бяха наяли достатъчно, за да спестят време.

През тупането на сърцето слухът му долови прекъсления глас на Лайт.

— Те ни гледат...

Кой ги гледа?... А, разбира се, тяхното племе от скалите. Кога за последен път е ставало такава надбягване? Преди хиляда, преди десет хиляди дни?

Сим погледна небето, вече докоснато от приближаващата нощ. От нищото възникнаха облаци и дъждовна пелена закри клисурата пред тях. Мълниите биеха в далечните върхове, в тревожния въздух се разнесе рязък мирис на озон.

— Половината път — въздъхна Сим и видя как Лайт, извърнала лице, гледа с тъга всичко, което оставяха зад себе си. — Сега решавай, ако се връщаш, има още време. След минута...

В планината се разнесе гръм. Нејде горе се роди малка лавина, разрасна се и рухна в дълбоката клисура. Дъждовни капки покриха с

мехурчета гладката бяла кожа на Лайт. За минута косите ѝ станаха влажни и блестящи.

— Късно е! — надвика тя шляпането на босите си нозе. — Сега остава само да тичаме напред!

Да, наистина е късно. Сим пресметна разстоянието и се убеди, че няма връщане.

Нозете го боляха... Той затича по-бавно. Изведнъж подушна вятър. Студен, пронизващ. Но тъй като духаше отзад, повече помагаше, отколкото пречеше на тичането. „Добър знак ли е това?“ — запита се Сим. Не. Защото с всяка минута ставаше все по-ясно, колко зле е пресметнал разстоянието, времето се стопява, а до кораба е още така далече. Той нищо не каза, но безсилната злоба към немоцта на собствените му мишци се изля в парещи сълзи.

Сим знаеше, че Лайт мисли също като него. Но тя летеше напред като бяла птица, сякаш не докосваше земята.

Мракът обхвана половината небе. Първите звезди надзърнаха между дългите повесма на черните облаци. Една мълния очерта пътечка на гребена право пред тях. Бурята връхлетя с дъжд и електрически разряди.

Риданието на небето се изсипа върху Сим. Струи дъжд заливаха очите, ручейчета побягнаха надолу по гърба му, и той също беше готов да ридае.

Лайт падна и остана да лежи. Тежко дишаше и цялата трепереше.

Той я вдигна и я постави на нозе.

— Тичай, Лайт, моля ти се, тичай!

— Остави ме, Сим. Върви, живеј... — тя едва не се задави от дъжда. Навсякъде имаше вода. — Не се мъчи напразно. Тичай без мен!

Той стоеше, скован от студ и безсилие, мислите му пресъхваха, пламъчето на надеждата беше готово да угасне. Наоколо беше само мрак, студени камшици от падаща вода и отчаяние...

— Тогава ще вървим — рече той. — Ще вървим и ще почиваме.

Те тръгнаха бавно, без да бързат, като деца на разходка. Долът пред тях беше пълен догоре с вода, устремена към хоризонта.

Сим нещо извика и повлече подир себе си Лайт.

— Ново корито! — показа той с ръка. — Всеки ден дъждът изравя ново корито. Подир мен, Лайт!

Той се наведе над водата и се гмурна, без да изпускат ръката на Лайт.

Потокият ги носеше като тресчици. Мъчеха се да държат главите си над водата, за да не се задавят. Бреговете бързо бягаха назад. Стискайки с бясна сила пръстите на Лайт, Сим чувствуваше, как бързеят го подхвърля и върти, виждаше как проблясват мълниците във висините и в душата му се роди нова, безумна надежда. По-нататък не могат да бягат — тогава водата ще поработи за тях!

Като гребеше трескаво с ръка, Сим заплува към противоположната страна на дола. Височината, на която се намира корабът, е право пред тях. Не бива да го отминат. Те упорито се сражаваха с яростните води. Сим се отгласна, хвана с ръце надвисналия камък, стисна Лайт с нозе и бавно се заиздига нагоре.

Бурята престана така бързо, както и започна. Мълниците стихнаха. Дъждът престана. Облаците се стопиха и разтвориха в небето. Вятърът пошепна, пошепна и замлъкна.

— Корабът! Корабът, Сим! Това е същата планина!

А към тях вече се прокрадваше студът. Смъртният студ.

Борейки се с изтощението, те се заизкачваха нагоре по склона. Студът пронизваше телата им, проникваше като отрова в артериите, сковаваше крайниците.

Пред тях в ореол от блясък се виждаше току-що окъпаният от дъжда кораб. Беше като сън. Сим не можеше да повярва, че е толкова близо до него.

Земята започна да се покрива с лед. Те се плъзгаха и непрестанно падаха. Реката зад тях се превърна в твърда бяло-синкава студена змия.

Сим се долепи с цялото си тяло до обшивката на кораба. Той го чувствуваше, докосваше го! Слухът му улови конвулсивното хълцане на Лайт. Корабът — ето го, ето го! Още колко души са се докосвали до него през многото дълги дни? Той и Лайт стигнаха целта!

Изведнъж по жилите му се разля студ, сякаш в тях се бе просмукал нощният въздух.

А къде е входът?

Бягаш, плуваш, едва ли не потъваш. Проклинаш всичко на света, обливаш се в пот, напрягаш последни сили и ето, най-сетне, стигааш планината, изкачваш се на нея, удряш с юмруци по метала, викаш от радост и... И не можеш да намериш входа.

Да, трябва да се съсредоточи. „Бавно, ала не твърде бавно — си каза той, — обиколи целия кораб“. Пръстите му опипваха метала, толкова студен, че влажната кожа можеше да залепне за обшивката. Сега отсрещната страна... Лайт вървеше до него. Студените длани на мраза се свиваха още по-здраво.

Входът.

Метал. Студен, неподатлив. Тясна пролука по края на люка. Изоставил благоразумието, Сим започна да удря по него. Студът го пронизваше до костите. Той удряше ту тук, ту там и викаше към металната вратичка:

— Отвори се! Отвори се!

За миг Сим загуби равновесие. Нещо се отмести под ръката му...
Процракване!

Въздушният шлюз шумно въздъхна, вратичката меко се отвори и потъна в мрака. Сим видя, как Лайт скочи вътре, в тясната, пълна със светлина кабина. Без да помни нещо, той прекрачи след нея.

Люкът на въздушния шлюз се затвори, отрязвайки пътя назад.

Сим се задъхваше. Сърцето му биеше все по-бавно, сякаш искаше да спре. Те бяха заточени в кораба. Същият този кораб, при който беше дошъл за спасение, сега забавяше биенето на сърцето му, помрачаваше съзнанието, отравяше го с нещо. С някакво смътно, угасващо чувство на мъчителен страх Сим разбра, че умира.

Той не можеше да помръдне нито ръка, нито крак, дори пръст. Изискваше се неимоверно усилие, за да вдигне каменната тежина на клепачите. И съвсем му бе невъзможно да извърне глава, да погледне лежащата до него Лайт.

Чуваше сякаш от далечината нейното неравно дишане. Така пърха ранена птица със сухи, смачкани пера. Макар че Лайт беше съвсем близо и той долавяше нейната топлина, струваше му се, че ги разделя неимоверна далечина.

„Изстивам! — мислеше си той. — Дали това не е смъртта? Лениво протичане на кръвта, тихо биене на сърцето, студ по цялото тяло, провлечен ход на мисълта...“

Той гледаше към тавана на кораба и се мъчеше да разгадае сложното сплитане на тръбички и приспособления. Постепенно в мозъка му се раждаше представа за това, как е направен корабът, как

действува. С някакво бавно прозрение той вникваше в смисъла на предметите, върху които падаше погледът му. Не веднага. Не веднага.

Ето този ред с бяла, проблясваща скала.

Какво е предназначението му?

Сим решаваше задачата мудро, сякаш се намираще под водата. В уреда като че ли беше заложен определен спомен, самият му облик, сякаш образ от някакъв сън говореше на Сим, как са изготвяли тази скала и за какво служи. Той разглеждаше всеки предмет и направо от него извличаше нужното знание.

Този уред е предназначен да измерва времето!

Милиони мигове време!

Но как така?... Нима има хора, на които е нужен такъв уред?

Кръвта биеше в слепоочията, очите му се замъгляваха. Стана му страшно. Денят си отиваше. „Как така — мислеше си той — животът си отива, а аз лежа. Лежа и не мога да помръдна. Младостта скоро ще си отиде. Колко време още ще мине, преди да мога да се движа?“

През прозорчето на илюминатора той виждаше, как минава нощта, как настъпва нов ден и как отново се възцарява нощ. В небето зиморничаво блещукаха звезди.

„Още четири-пет дни и аз ще стана съвсем стар и немощен“ — мислеше Сим. — Корабът не ми дава да помръдна. По-добре да бях останал в старата пещера и там напълно да се наслажда на отредения ми кратък живот. Какво от това, че се добрах дотук? Колко изгреви и залези минават напразно. Лайт е до мен, а аз не мога дори да я докосна.

Изгревът! Вече нов изгрев!

„Днес аз щях да достигна пълно възмъжаване.“ Той стисна зъби. „Аз трябва да стана. Трябва да се движа. Да извлека радостта, която може да ми даде това време от моя живот.“

Корабът се нагря. Щракна невидимо устройство и въздухът автоматично се охлади.

Отново беше нощ. И отново ден.

Изминаха четири дни живот, а той все лежи.

Сим не се опитваше да се бори. Нямахше защо. Животът му бе изтекъл. Вече не го привличаше да обърне глава. Не искаше да види Лайт — също такава обезобразено лице, каквото беше на майка му.

А самият той как изглежда? Увиснала челюст, хлътнали очи, набраздено от старост чело?...

Той почувствува, че силите му се възвръщат. Сърцето му биеше невъобразимо бавно. Сто удара в минута. Не може да бъде! А това спокойствие, хладнокръвие, умиротвореност...

Главата му сама се извърна встрани. Сим отвори широко очи. Погледна Лайт и извика от учудване.

Тя беше млада и прекрасна.

Лайт го гледаше, нямаше сили да говори. Очите ѝ бяха като кръгчета сребро, лебедовата шия — като ръка на дете. Косите на Лайт приличаха на нежен синкав пламък, захранван от крехката ѝ плът.

Изминали бяха четири дни, а тя е все още млада... Не, по-млада, отколкото беше, когато влязоха в кораба. Тя е съвсем млада!

Той не вярваше на очите си!

Най-сетне тя заговори:

— Още колко ще продължи това?

— Не знам — бавно отвърна той.

— Ние сме още млади.

— Корабът. Ние сме оградени от неговата обвивка. Металът не пропуска слънцето и лъчите, които ни състаряват.

Тя отмести поглед, размишлявайки.

— Значи, ако бъдем тук...

— Ще останем млади.

— Още шест дни ли? Или четиринадесет? Двадесет?

— Може би дори повече.

Тя замълча. После след дълга пауза рече:

— Сим?

— Да.

— Нека останем тук. Да не се връщаме. Ако се върнем, знаеш ли какво ще се случи с нас?

— Не съм сигурен.

— Ние отново ще започнем да остаряваме, нима не е така?

Той не отвърна. Погледна часовника с пълзящата стрелка.

— Да, ние ще остареем.

— Ами ако остареем изведнъж... Може би когато излезем от кораба, преходът ще се окаже твърде рязък?

— Може би.

Отново мълчание. Сим направи няколко маха, раздвижвайки ръцете и краката си. Страшно му се искаше да яде.

— Останалите чакат — рече той.

Думите на Лайт, които чу, го накараха да ахне.

— Останалите са умрели — рече тя. — Или ще умрат след няколко часа. Всички, които познавахме, вече са старци.

Сим се опита да си ги представи като старци. Сестричката му Дак — грохнала, прегърбена от времето... Той разтърси глава, за да прогони видението.

— Да допуснем, че са умрели — рече той. — Но нали са се родили други.

— Хора, които дори не познаваме.

— И все пак хора от нашето племе — отвърна той. — Хора, които ще живеят само осем или единадесет дни, ако ние не им помогнем.

— Но ние сме млади, Сим! И можем да останем млади!

По-добре е да не я слуша. Твърде примамливо е онова, което говори. Да остане тук. Да живее.

— Ние и без друго сме живели повече от другите — рече той. — На мен ми трябва работници. Хора, които могат да оправят кораба. Сега и двамата с теб ще станем, ще намерим някаква храна, ще похапнем и ще проверим състоянието на кораба. Сам се страхувам да го оправям. Много е голям. Нужна е помощ.

— Но тогава трябва да пробягаме целия този път обратно!

— Знам — той бавно се повдигна на лакти. — Аз ще направя това.

— А как ще доведеш тук хората?

— Ще се възползуваме от реката.

— Ако коритото е останало предишното. А то може би се е изместило.

— Ще почакаме, докато се появи подходящо за нас. Аз трябва да се върна, Лайт. Синът на Дайнк ме чака, моята сестра, твоят брат — те са остарели, готвят се да умрат и чакат вести от нас...

След дълга пауза той чу как Лайт пристъпя уморено към него. Тя сложи глава на гърдите му и със затворени очи помилва ръката му.

— Прости ми. Аз съм глупава егоистка. Ти трябва да се върнеш.

Той неловко докосна бузите ѝ.

— Ти си човек. Разбирам те. Не е нужно да се извиняваш.

Те намериха храна. После се разходиха из кораба. Той беше празен. Само в кабината на пилота имаше останки от човек, от оня, който вероятно е бил командир на кораба. Останалите сигурно са били изхвърлени в космоса със спасителни капсули. Командирът, който е седял сам на пулта за управление, приземил кораба на височината, недалеч от другите паднали и разбити кораби. Този кораб се оказал на възвишение и това го запазило от бурните потоци. Командирът умрял скоро след приземяването — сигурно сърцето му не издържало. И корабът останал тук, почти в обсега на ония, които се спасили от него, цял, невредим, но загубил способността да се движи — за колко хиляди дни? Ако командирът не беше загинал, животът на прадедите на Сим и Лайт би могъл да протече съвсем другояче.

По-скоро, по-скоро трябва да изучи корабът. Той не знаеше устройството му, но всичко проумяваше. Да, трябва само екипаж. Един човек няма да се справи с тази грамада. Ръката му докосна нещо, и той я отдръпна, сякаш се опари.

— С това нещо... — тихо промълви той, сякаш не вярваше на себе си — с това нещо аз... аз... аз мога...

— Какво, Сим?

— Нали се страхувахме, че ще трябва много дълго да чакаме, докато към планината отново забучи реката? — попита той с тържество в гласа.

— Да, Сим, но...

— Ще има река. И още днес вечерта аз ще се върна! И ще доведе хора. Петстотин души! Защото с тази машина мога да проправя корито до самите скали; по него ще нахлуе потокът, който сигурно и бързо ще ни доведе тук — мен и другите! — И той поглади издутото тяло на машината. — Още щом се докоснах до нея, веднага разбрах как действува. Погледни!

И той натисна лоста.

С протяжен вой от кораба се източиха напред лъч от разкален пламък.

Старателно, методично, Сим се залови да просича с лъча корито за сутрешния дъждовен поток. Лъчът стръвно се вдълбаваше в камъка.

Сим реши да се върне сам до скалите. Лайт щеше да остане в кораба в случай на някаква несполука.

— Остава едно: да тръгна преди изгрев слънце.

— Но ти веднага ще замръзнеш, Сим.

Тогава той измени посоката на машината, която току-що беше завършила проправянето на браздата в каменното ложе на долината. Приповдигна гладкото дуло, натисна лоста и го закрепил. Езикът на пламъка се проточи по протежение на скалите. Сим завъртя копчето за далечина и фокусира пламъка на три мили от машината. Готово. И се обърна към Лайт.

— Не разбирам — рече тя.

Сим отвори люка на въздушния шлюз.

— Студът е лют, а до разсъмване има още половин час. Но аз ще тичам успоредно на пламъка. Няма да бъде топло, но за поддържане на живота топлината ще стигне.

— Това не ми се струва сигурно — възрази Лайт.

— А кое е сигурно на този свят? Затова пък ще имам половин час в запас. И ще успея да стигна до скалите.

— Но ако машината откаже, докато бягаш успоредно на лъча?

— По-добре да не мислим за това — отвърна Сим.

Миг и той беше вече отвън — направи няколко крачки назад, сякаш го удариха в корема. Сърцето му като че ей сега щеше да се пръсне. Средата на родната планета отново повиши жизнения му ритъм. Сим почувствува, как се учестява пулса му и как кръвта клоkochи в кръвоносните съдове.

Нощта беше студена като смърт. Съскащият топлинен лъч се беше проточил от кораба през долината. Сим тичаше съвсем близо до него. Една невярна крачка и...

— Ще се върна! — извика той на Лайт.

И рамо до рамо с лъча, той изчезна в далечината.

Рано сутринта пещерните хора видяха дълъг пръст от пламтяща оранжева светлина и тайнствено белезникаво видение, витаещо до нея. Тълпата мърмореше, ужасяваше се, благоговейно ахкаше.

Когато Сим най-сетне стигна скалите на своето детство, видя тълпа от съвършено чужди хора. Нито едно познато лице. Веднага съобрази, колко нелепо е било да очаква друго. Един старец подозрително го разглеждаше.

— Кой си ти? — извика той. — От чуждите скали ли идваш? Как се казваш?

— Аз съм Сим, синът на Сим!

— Сим! — пронизително извика една стара жена, горе от канарата и закрета надолу по каменната пътечка. — Сим, Сим, нима си ти?

Той я гледаше и недоумяваше.

— Но аз не ви познавам — промълви той.

— Сим, нима не ме познаваш? О, Сим, това съм аз, Дак!

— Дак!

Всичко се сви в гърдите му. Жената падна в обятията му. Тази трепереща, полусляпа старица беше неговата сестра.

Отгоре се показа още едно лице. Лицето на старец, свирепо, мрачно.

— Изгонете го оттук! — викаше старецът. — Той е от неприятелския стан. Живял е в чужди скали! И досега е млад! Който е ходил там, няма място сред нас! Предател!

И един тежък камък заподскача надолу по склона.

Сим отскочи встрани, увличайки и сестра си. Тълпата изрева. С вдигнати юмруци се нахвърлиха срещу Сим.

— Смърт, смърт за него! — беснееше непознатият на Сим старец.

— Стойте! — извика Сим и вдигна напред двете си ръце. — Аз идвам от кораба.

— От кораба ли?

Тълпата забави крачките си. Наобиколиха Сим, Дак гледаше младото му лице и се учудваше колко е гладко.

— Убийте го, убийте го! — изкряска старецът и хвана нов камък.

— Аз ще удължа живота ви с десет, с двадесет, с тридесет дни!

Те се спряха. Отворени уста, невярващи очи...

— Тридесет дни? — отекваше като ехо в тълпата. — Как?

— Вървете с мен към кораба. Вътре в него човек може да живее почти вечно!

Старецът вдигна камъка над главата си, но сразен от апоплектичен удар, се търкулна надолу по склона до самите нозе на Сим.

Сим се наведе и втренчено зараглежда сбръчканото лице, студените мъртви очи, отпуснатата озъбена уста, изсъхналото неподвижно тяло.

— Кайон!

— Да — произнесе зад гърба му странният, скърцащ глас на Дак.
— Твоят враг Кайон.

Тази нощ двеста души поеха към кораба. Водата се устреми по новото корито. Сто души потънаха, изгубиха се в студената нощ. Останалите заедно със Сим достигнаха кораба.

Лайт ги чакаше и беше отворила металния люк.

Минаваха седмици. Хората в кораба упорито се трудеха, овладяха различните механизми и тяхното действие. И ето, най-сетне двадесет и пет души застанаха по местата си вътре в кораба. Сега на далечен път!

Сим хвана лостовете за управление.

Приближи се Лайт, разтърквайки сънливо очи, седна на пода до него и сложи глава на коляното му.

— Сънувах сън — заговори тя, гледайки нейде надалече. — Сънувах, че живея в пещера, в планината, на студена и гореща планета, където хората остаряват и умират за осем дни.

— Нелеп сън — отвърна Сим. — Хората не биха могли да живеят в такъв кошмар. Забрави това. Сънят ти свърши.

Той меко натисна лостовете. Корабът се издигна и отлетя в космоса.

Сим беше прав.

Кошмарът най-сетне свърши.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 1 от 1976 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.